

Asia: VN/17538/2021

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä laiksi polttoturpeen turvavarastoista ja siihen liittyvästä valtioneuvoston asetuksesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Pyydettyinä lausuntona laiksi polttoturpeen turvavarastoista ja siihen liittyvästä valtioneuvoston asetuksesta Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

Lakiesityksessä ja sen perusteluissa on hyvin kuvattu tämänhetkinen tilanne turpeen käytöstä ja energiahuollon toimintaympäristön muutoksesta. Metsäteollisuudessa käytetyistä tehdaspolttoaineista fossiilisten osuus on enää 13 % ja myös turpeen käyttö on vähentynyt toimialalla huomattavasti.

Käynnissä oleva energiamurros on yllättänyt nopeudellaan. Päästöoikeuden hinnan nousu ja turpeen energiankäytön veron korotus ovat tehneet biomassasta huomattavasti turvetta edullisemmän polttoaineen kaukolämpötuotannossa. Edellä mainittujen turpeen kysyntää laskevien tekijöiden lisäksi tulevaisuuden heikot näkymät ovat johtaneet turvetuotannon alasajoon. Hallitusohjelmakirjaus turpeen energiakäytön puolittamisesta vuoteen 2030 mennessä toteutuu todennäköisesti huomattavasti aiottua nopeammin ja hallitsemattomasti.

Lyhyellä aikavälillä turpeen korvaaminen lämmityskäytössä tapahtuu pääsääntöisesti biomassan avulla. Kaukolämpöä tuottavat yritykset eivät ole pystyneet reagoimaan toimintaympäristön nopeaan muutokseen investoimalla polttoon perustumattomiin teknologioihin, vaan energiaturve on korvautunut biomassalla. Nykyinen kehitys uhkaa ohjata jalostuskelpoista puuta energiakäyttöön, mikä ei ole ilmaston eikä Suomen kansantalouden kannalta järkevää, sillä ainespuusta voidaan polttamisen sijaan tehdä ilmastolle hyödyllisiä vientituotteita.

Pidemmällä aikavälillä yritykset pystyvät reagoimaan muuttuviin olosuhteisiin, jolloin muun muassa polttoon perustumattomien lämmitysmuotojen käytön ennustetaan kasvavan. Samalla myös Suomen energiajärjestelmän riippuvuus turpeesta pienenee ja tarve polttoturpeen turvavarastoille odotetaan vähenevän.

esityksen keskeiset ehdotukset järjestelmään osallistuvien toimijoiden vuosituotantorajan laskemisesta 50 000 MWh ja turvavarastoinnista maksettavan korvauksen enimmäistason korottaminen 0,06 €/MWh kuukaudessa ovat oikean suuntaisia, mutta haluamme ilmaista huolestamme keinojen riittämättömyydestä huoltovarmuuden näkökulmasta. Nykyinen malli tarvitsee toimiakseen markkinaehtoista energiaturpeen tuotantoa, koska korvauksen enimmäistaso on esityksen mukaisesti vain murto-osa tämänhetkisestä energiaturpeen markkinahinnasta. Nykyinen energiaturpeen käytön väheneminen ja kannustimien puute voivat johtaa tilanteeseen, jossa toimijoiden näkökulmasta ei ole perusteltua osallistua järjestelmään.

Edellä mainittujen syitten takia ehdotamme seuraavia muutoksia esitykseen:

- Turvavarastointia varten ei tulisi olla rajaa saman vuoden tuotantomäärästä. Laskevalla turvetuotantomarkkinalla vuosituotantorajan ylläpitäminen ei ole perusteltua, koska se voi pahimmillaan johtaa tilanteeseen, jossa ei ole yhtään rajan ylittävää tuottajaa jäljellä.
- Turvavarastointiin tulisi hyväksyä myös aiempien vuosien tuotantoja ja varastoja. Energiaturpeen kysynnän voimakas lasku voi johtaa tilanteeseen, jossa ei ole kannattavaa tuottaa uutta turvetta. Aiempien vuosien tuotantojen pois rajaaminen ei mielestämme ole siten perusteltua.

Lisäksi huoltovarmuuden näkökulmasta tulisi pohtia vaihtoehtoisia malleja, jossa huoltovarmuuskeskus ostaisi tarvittavat varastot ja vastaisi niistä.

Jaatinen Timo
Metsäteollisuus ry

Tanhuanpää Krista
Metsäteollisuus ry